

NIEUWSBRIEF maart 2026 Jaargang 29 nr.2

Secr. Gerard Thijssen
Rozenbloemstraat 34

4921 KG Made

Tel: 0618815395 E-mail: heemkundemadedrimmelen@gmail.com

Beste leden,

Graag nodigen wij u uit tot het bijwonen van onze **Algemene Leden Vergadering** op **8 april** om **19.15 uur** in hotel-restaurant Het Trefpunt te Made.

Bijgevoegd in deze e-mail vindt u de 'Agenda', het 'Jaarverslag 2025' en de 'Notulen ALV 2025'; dit alles kunt u desgewenst ter voorbereiding doornemen.

Aansluitend aan de vergadering zal Frank Jorna een mooie lezing verzorgen over het ontstaan van de Biesbosch. Deze lezing start rond 20:00 uur en de toegang is natuurlijk weer gratis.

Het ontstaan van de Biesbosch.

De dijkdoorbraak bij Broek op 18 november 1421 resulteerde in de St Elizabethvloed en het begin van de ondergang van de Grote Waard. Oorzaken voor die dijkdoorbraak waren slecht onderhoud, onderlinge twist en afgraven van veen. Vooral het afgraven van veen heeft grote gevolgen gehad, maar hoe zijn die dikke pakketten veen ontstaan?

Daarom eerst wat geschiedenis vooraf. Wat waren de landschappelijke ontwikkelingen vanuit een ver verleden die geleid hebben tot het ontstaan van al dat veen? En wat gebeurde daar bij Broek, de plaats waar de dijkdoorbraak heeft plaats gevonden? Polder de Grote Waard gaat verloren, er ontstaat een grote binnenzee die het oude landschap volledig op zijn kop zet maar er komen al snel allerlei ontwikkelingen op gang die het gebied een nieuwe invulling gaan geven. Met behulp van veel oude kaarten wordt die invulling van de Verdrongen Waard in beeld gebracht. Vele polders komen tot stand op het slib en zand van Rijn en Maas en nieuwe slibplaten groeien steeds weer aan tussen de vele killen, kreken en gaten. In die dichtslibbende restanten van de Verdrongen Waard tussen al die polders ontstaat de Biesbosch.

Na de pauze zien we hoe de bemoeienis van de mens het gebied verandert in een productiegebied. Bies, riet, wilgenhout, landbouw, veeteelt en de jacht bepalen de ontwikkeling van de Biesbosch. Om de ongewenste samenloop van Rijn en Maas te

verbeteren worden rivieren gegraven. De Nieuwe Merwede en de Bergsche Maas hebben een grote invloed op de waterhuishouding hier in onze omgeving. De Biesbosch, dan eigenlijk een verzameling van vele landbouwpolders, grienden en rietgorzen, dreigt op te gaan in een heel grote polder. Het Rotterdamse drinkwater is in 1963 dagenlang niet drinkbaar door vervuiling en verzilting van de Rijn, ook dat heeft grote gevolgen. De watersnoodramp drukt een blijvende stempel op de Biesbosch door de uitvoering van het Deltaplan. In 1994 wordt de Biesbosch een nationaal park omdat het een zoetwatergetijdegebied is, een uniek soort natuurgebied, aantrekkelijk voor bevers, maar ook voor watersport en toerisme hetgeen ook negatieve kanten kent. In 1993 en in 1995 krijgt Nederland te maken met extreem hoog water op de Maas en de Rijn waaruit Deltaplan II ontstaat met plannen om de rivieren meer ruimte te geven, ook in de Biesbosch. Zo hebben vele ontwikkelingen de Biesbosch gemaakt tot wat het nu is en blijven plannen komen die van invloed zullen zijn, hopelijk met positieve gevolgen voor de natuur.

